

BEOORDELINGSMODEL

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

DE KOLONIALE RELATIE INDONESIË – NEDERLAND

+

HET INDONESISCH – NEDERLANDS CONFLICT 1945 – 1949

- 1 C
- 2 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist antwoord:
 - De VOC wilde dat er alleen maar kruidnagels groeiden in het gebied dat zij onder controle had.
 - De VOC wilde het monopolie op kruidnagels om dan zelf de prijs te kunnen bepalen / extra te kunnen verdienen.
 - Minder kruidnagels op de markt kon leiden tot een hogere prijs / meer winst.
- 3 **maximumscore 2**
 Voorbeeld van een juist antwoord:
 - Ontwikkeling in beide periodes: er gaan méér mensen naar Azië dan er terugkomen 1
 - Verklaring (één van onderstaande): 1
 - Er zijn mensen op de heenreis gestorven.
 - Er zijn mensen tijdens het verblijf in Azië gestorven.
 - Mensen hebben zich in Azië gevestigd.
- 4 **maximumscore 1**
 Voorbeeld van een juist antwoord:
 - De schrijver vindt dat Nederland (in Indonesië) diefstal pleegt / dat Nederland (te veel) profiteert van Indonesië / keurt de manier van omgang met Indonesië af.
- 5 **maximumscore 1**
 Voorbeeld van een juist antwoord (één van onderstaande):
 - Ja, want alleen Nederland verdiende veel aan het Cultuurstelsel / dit geld werd alleen in Nederland uitgegeven.
 - óf:
 - Nee, want in plaats van te spreken over stelen/roof/diefstal kan die rijkdom ook gezien worden als handelswinst ten tijde van het Cultuurstelsel.

opmerking
Alleen als na een keuze een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.
- 6 **maximumscore 2**
 - Er kwam minder landbouwgrond beschikbaar.
 - De koopkracht nam toe.
 - De werkdruk werd hoger.

Indien drie antwoorden juist 2

Indien één of twee antwoorden juist 1

Vraag	Antwoord	Scores
● 7	B	
● 8	B	
○ 9	<p>maximumscore 2</p> <p>→ Bron 5 (Van Heutsz) hoort bij bron 9. → Bron 6 (Doorman) hoort bij bron 8. → Bron 7 (Coen) hoort bij bron 10.</p> <p>Indien drie antwoorden juist 2 Indien één of twee antwoorden juist 1</p>	
○ 10	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord:</p> <p>→ bron 11: koelies die in opstand kwamen, werden hard aangepakt. → bron 12: het Nederlandse superioriteitsgevoel blijkt hieruit (de dragers lijken wel slaven).</p> <p>per juiste combinatie van bron en verklaring 1</p>	
○ 11	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord:</p> <p>→ Door onderwijs te geven heeft Nederland (nieuwe, westerse) ideeën en technologie overgebracht op de bevolking. → Men is er in geslaagd de landbouw op een dusdanig peil te brengen dat men in staat bleef de groeiende bevolking te voeden. → Uitbreiding van de gezondheidszorg heeft het welzijn van de bevolking bevorderd. → Door het aanleggen van wegen en spoorwegen verbeterden de verbindingen.</p>	
○ 12	<p>maximumscore 2</p> <p>Bij de Ethische Politiek horen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kenmerk 2 1 • kenmerk 3 1 	
● 13	D	
○ 14	<p>maximumscore 1</p> <p>→ De meeste Nederlanders waren het niet met de oproep van deze poster eens, want ze vonden dat Indonesië bij Nederland hoorde/moest blijven / ze waren tegen een onafhankelijk Indonesië.</p> <p><i>opmerking</i> <i>Alleen als na een juiste keuze een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.</i></p>	
○ 15	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • bron 16: honger/te weinig eten (als gevolg van ongelijke verdeling van de voedselrantsoenen) 1 • bron 17: (lijf)straf/mishandeling 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
○ 16	<p>maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord: → Volgens vele Nederlanders ongepast, omdat Nederland in oorlog was met Japan / samenwerking met Japan landverraad was / je niet met de bezetter hoort samen te werken.</p>	
○ 17	<p>maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geen samenwerking met Nederland, omdat Soekarno dacht dat samenwerking niet tot een onafhankelijk Indonesië zou leiden • wel samenwerking met Japan, omdat Soekarno dacht dat door samenwerking een onafhankelijk Indonesië bereikbaar zou zijn 	<p>1</p> <p>1</p>
● 18	C	
○ 19	<p>maximumscore 1 → Uit het antwoord moet blijken dat Soekarno volgens de VVD gekozen had voor het communisme/socialisme.</p>	
○ 20	<p>maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken: → beeldkenmerk: afwijzende houding van de VVD te herkennen aan de hamer en sikkel / symbolen van de Sovjetunie. óf: → stukje tekst: afwijzende houding van de VVD te herkennen aan '(Socialisme beschermt) het Communisme in Indië' / 'hebt U er ook genoeg van / het Roer moet om'.</p>	
○ 21	<p>maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord: → In 1950 ondenkbaar, omdat Poncke Princen toen als een landverrader/deserteur beschouwd werd / hij gevochten had tegen Nederlandse soldaten / hij de belangen van de vijand verdedigde/vertegenwoordigde.</p>	
○ 22	<p>maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord: → Nu wel, omdat het mogelijk is (mede door een grotere diversiteit en breder aanbod van bronnen) kritischer te staan tegenover het Nederlandse optreden in Indonesië / het verleden (door historici) anders beoordeeld wordt / door velen erkend wordt dat Poncke Princen voor een rechtvaardige zaak streed/zijn afwijkende standpunt en optreden van moed getuigde.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

SOCIALE ZEKERHEID EN VERZORGINGSSTAAT IN NEDERLAND

+

ONTWIKKELING VAN DE GEZONDHEIDSZORG IN NEDERLAND

- 23 maximumscore 1**
→ de gemeenten/de overheid
- 24 maximumscore 1**
→ Er werd pas steun gegeven aan de armen als andere hulp (van kerken en liefdadigheidsinstellingen) tekort schoot.
- 25 D**
- 26 maximumscore 2**
Voorbeeld van een juist antwoord:
- Bron 20 past er bij, omdat de rooms-katholieke(n) (arbeiders) zich georganiseerd hebben om hun omstandigheden te verbeteren / een rooms-katholieke vakbond hebben opgericht 1
 - Bron 21 past er bij, omdat er diverse rooms-katholieke hulporganisaties zijn opgericht 1
- opmerking*
Alleen als na een juiste (bron)keuze een juiste uitleg volgt, mogen scorepunten worden toegekend.
- 27 maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken:
- bron 24 probleem: slechte kwaliteit van het drinkwater
oplossing: aanleggen van waterleidingnet voor schoon drinkwater 1
 - bron 25 probleem: onvoldoende toiletten / onhygiënische toestanden door te weinig toiletten / ontbreken van een riolering / gezondheidsrisico's door onhygiënische toestanden
oplossing: aanleg van riolering 1
- opmerking*
Alleen als na een juiste probleemomschrijving een juiste oplossing gegeven wordt, mag een scorepunt worden toegekend.
- 28 maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord:
- Hij vond het onfatsoenlijk voor de eigenaren, omdat zij anders geen inkomsten meer zouden hebben.
 - Hij vond het onfatsoenlijk voor de bewoners, want die zouden anders helemaal geen dak meer boven hun hoofd hebben.
- opmerking*
Alleen als na het noemen van 'eigenaren' of 'bewoners' een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
○ 29	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bron 27 hoort bij het socialisme, omdat de arbeider inhakt op (het monster van) het kapitalisme / de arbeiders opgeroepen worden 'rood' te stemmen • Bron 28 hoort bij het liberalisme, omdat het affiche gericht is tegen het socialisme ('roode overheersing')/het rooms-katholicisme ('zwarte overheersing') / de 'Vrijheidsbond' verwijst naar het liberalisme • Bron 29 hoort bij het protestantisme, omdat Maarten Luther een protestant was / de bijbel afgebeeld is / het gaat om een christelijk werkliedenverbond (de Christelijke Werklieden Vereeniging als voorbeeld van een protestantse organisatie) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>opmerking</i></p> <p><i>Alleen als na een juiste stroming een juiste verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.</i></p>	
● 30	A	
● 31	C	
○ 32	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een beschrijvende vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Wie kwamen in aanmerking voor een steunuitkering? → Wat moesten de werklozen doen om een steunuitkering te krijgen? → Waar konden werklozen zich melden om steun te krijgen? 	
	<p><i>opmerking</i></p> <p><i>Alleen als de vraag gericht is op de inhoud van de bron, mag een scorepunt worden toegekend.</i></p>	
○ 33	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een verklarende vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Waarom werden de steunuitkeringen soms verlaagd? → Waarom moesten de werklozen zich zo vaak melden bij het stempellokaal? → Wat was de oorzaak van de werkloosheid? → Wat was het gevolg van de dagelijkse meldplicht? 	
○ 34	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Er werd afgesproken dat de lonen laag zouden blijven. → De stijging van de lonen zou niet groter mogen zijn dan de productiviteitsstijging. 	
○ 35	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Het doel was de economische ontwikkeling te bevorderen / snelle wederopbouw. → geen productieverlies → goede secundaire arbeidsvoorwaarden / sociaal vangnet / bouwen aan de toekomst van de kinderen → het handhaven van de status-quo → de communisten de wind uit de zeilen nemen 	

Vraag	Antwoord	Scores
O 39	maximumscore 2	
	Een andere verklaring (één van onderstaande combinaties):	
	(medisch):	
	<ul style="list-style-type: none"> • begin 20e eeuw nog geen discussie, want medici waren geen voorstander van vroegtijdige levensbeëindiging / de taak van medici was uiteindelijk het redden van mensenlevens/levensverlenging 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • eind 20e eeuw wel discussie, want steeds meer medici vinden dat naast het redden van mensenlevens ook rekening gehouden moet worden met de kwaliteit van het leven van de patiënt / een menswaardig einde van het leven zonder ondraaglijk lijden / ze willen het leven niet onnodig rekken 	1
	(juridisch):	
	<ul style="list-style-type: none"> • begin 20e eeuw nog geen discussie, want euthanasie was verboden en strafbaar 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • eind 20e eeuw wel discussie, want euthanasie is onder bepaalde voorwaarden niet langer strafbaar 	1
	(ethisch):	
	<ul style="list-style-type: none"> • begin 20e eeuw nog geen discussie, want spreken over euthanasie was een taboe 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • eind 20e eeuw wel discussie, want euthanasie is bespreekbaar geworden 	1
O 40	maximumscore 2	
	→ 1 kerk	
	→ 2 overheid	
	→ 3 kerk	
	→ 4 overheid	
	Indien vier antwoorden juist	2
	Indien drie antwoorden juist	1
	Indien nul, één of twee antwoorden juist	0

BRONVERMELDING:

- 1: naar: E. Jacobs, Varen om peper en thee, korte geschiedenis van de Verenigde Oostindische Compagnie, Zutphen 1996, pag. 74.
- 2: naar: J. van Goor, De Nederlandse koloniën, geschiedenis van de Nederlandse expansie 1600-1975, Den Haag 1997, pag. 49.
- 3: naar: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp: de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 152.
- 4: naar: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 151-152.
- 5: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 41.
- 6: G. Asaert e.a., Maritieme geschiedenis der Nederlanden, deel 4, Bussum 1978, pag. 348.
- 7: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 175.
- 8: naar: J. ter Haar, Geschiedenis van de Lage Landen, deel 4, Haarlem 1979, pag. 362.
- 9: naar: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 174.
- 10: naar: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 40-41.
- 11: E. Vanvugt, Bloed aan de klomp, de eerste Nederlandse schandaalkroniek, Nederlandse schurken in het buitenland, Hilversum 1989, pag. 201.
- 12: J. van Goor, Indische avonturen, opmerkelijke ontmoetingen met een andere wereld, Den Haag 2000, pag. 235.
- 13: naar: J. van Goor, De Nederlandse koloniën, geschiedenis van de Nederlandse expansie 1600-1975, Den Haag 1997, pag. 255.
- 14: naar: J. ter Haar, Geschiedenis van de Lage Landen, deel 4, Haarlem 1979, pag. 308.
- 15: naar: J. ter Haar, Geschiedenis van de Lage Landen, deel 4, Haarlem 1979, pag. 309.
- 16: R. Claassen en J. van Grootheest, Getekend: Nederlanders in Japanse kampen, Den Haag 1995, pag. 124.
- 17: J. van Goor, De Nederlandse koloniën, geschiedenis van de Nederlandse expansie 1600-1975, Den Haag 1997, zonder paginanummer.
- 18: naar: A.F. Manning (red.), Onze Jaren 1945-1970, deel 4, dossier van de zuivering, Amsterdam 1972, pag. 122.
- 19: A.F. Manning (red.), Onze Jaren 1945-1970, deel 25, Nederland in het nauw, Behoud en verandering, Amsterdam 1972, pag. 783.
- 20: G.J. Schutte (red.), Een arbeider is zijn loon waardig, Den Haag 1991, pag. 69.
- 21: naar: G.J. Schutte (red.), Een arbeider is zijn loon waardig, Den Haag 1991, pag. 96.
- 22: D.J. Elzinga en G. Voerman, Om de stembus ..., verkiezingsaffiches 1918-1989, Den Haag 1992, pag. 28.
- 23: M. van der Plas, Uit het rijke Roomsche leven, Baarn 1963, pag. 53.
- 24 t/m 26: naar: R. van Hoften en F. Janssen, 't hert is der uut, Nijmegen 1981, pag. 75, 77/78 en 79.
- 27: D.J. Elzinga en G. Voerman, Om de stembus ..., verkiezingsaffiches 1918-1989, Den Haag 1992, pag. 18.
- 28: D.J. Elzinga en G. Voerman, Om de stembus ..., verkiezingsaffiches 1918-1989, Den Haag 1992, pag. 45.
- 29: A. Manning, Nederland rond 1900, Amsterdam 1993, pag. 198.
- 30: naar: H. Ellenbroek, Verzekerd van Zorg, Utrecht 1997, pag. 34.
- 31: naar: J. Beishuizen en E. Werkman, De magere jaren, Nederland in de crisistijd, Leiden 1976, pag. 110.
- 32: naar: M.J. de Jong en R. van Schoonhoven, Afscheid van de zorgeloze verzorgingsstaat, Den Haag 1992, pag. 71.
- 33: naar: W. Trommel en R. Van der Veen (red.), De herverdeelde samenleving, Ontwikkeling en herziening van de Nederlandse verzorgingsstaat, Amsterdam 1999, pag. 45.